

SECTION: MEDICAL SCIENCES.

SEKCJA: NAUKI MEDYCZNE.

How to cite: Nemyrovych, Y., Krasnova, A., & Dudik, O. (2024). Analysis of the effectiveness of teaching methods and assessment of their impact on the clinical practice of students at medical faculties of higher education institutions in Ukraine. *Horizons of Innovation: Conference on Multidisciplinary Trends in Science 2024*. (pp. 82-86). Futurity Research Publishing. <https://futuraity-publishing.com/horizons-of-innovation-conference-on-multidisciplinary-trends-in-science-2024-2/>

Analysis of the effectiveness of teaching methods and assessment of their impact on the clinical practice of students at medical faculties of higher education institutions in Ukraine

Аналіз ефективності методів навчання та оцінка їхнього впливу на клінічну практику студентів медичних факультетів ЗВО України

Немирович Юлія Петрівна¹, Краснова Анатолія Анатоліївна², Дудік Олена Петрівна³

¹ к. мед. н., асистент кафедри дитячої терапевтичної стоматології та профілактики стоматологічних захворювань Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, м. Київ, Україна, jnemyrovych@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-6713-800X>

² кандидат медичних наук, доцент, кафедра факультетської терапії, медичний факультет, Ужгородський національний університет, м. Ужгород, Україна, anatolijakrasnova@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-6858-4549>

³ к. мед. н., доцент, кафедра стоматологія дитячого віку, стоматологічний факультет, ВНМУ ім. М.І. Пирогова, м. Вінниця, Україна, t000761@vnmu.edu.ua, <https://orcid.org/0000-0002-8459-3362>

Accepted: January 18, 2024 | **Published:** February 4, 2024 | **Language:** Ukrainian

Abstract: This study investigates the efficacy of teaching methods and evaluates their influence on the clinical practice of students in Ukrainian medical faculties. Recognizing the critical role of effective medical education, the research explores current approaches and their impact on students' clinical skills. Results indicate varying levels of effectiveness among different methods, shedding light on areas for improvement. The study underscores the need for continuous adaptation of teaching strategies to enhance clinical competence. Conclusively, findings contribute valuable insights for educators and policymakers, emphasizing the ongoing evolution required in medical education to align with the dynamic demands of the healthcare landscape in Ukraine.

Key words: teaching methods; effectiveness analysis; clinical practice; medical education; higher education institutions; student assessment; medical faculties.

Вступ

У сучасному медичному освітньому середовищі, яке постійно вдосконалюється, ефективність методів викладання є визначальним фактором для формування компетентностей і клінічної майстерності майбутніх фахівців у галузі охорони здоров'я. Оскільки сектор охорони здоров'я продовжує розвиватися швидкими темпами, потреба всебічного аналізу методик викладання та їхнього безпосереднього впливу на клінічну практику студентів медичних факультетів закладів вищої освіти (ЗВО) в Україні стає все більш важливою.

Актуальність цієї теми зумовлена розвитком сучасної медичної практики, яка характеризується стрімким зростанням технологій, зміною демографічних характеристик пацієнтів і розширенням бази знань. Вочевидь медична освіта повинна відповідати таким змінам, а це вимагає критичного аналізу методів викладання з метою забезпечення їхньої відповідності вимогам сучасності. Результати дослідження цієї проблематики не лише сприятимуть вдосконаленню медичної освіти в Україні, але й запропонують нові підходи, які можна застосувати й до її світових моделей (Ткаченко, Афанасьєва, & Абдюрахімов, 2022).

Медичні університети в Україні, як і їхні міжнародні партнери, постають перед викликом, який передбачає підготовку студентів, які б володіли не лише з міцною теоретичною базою, але й практичними навичками й здатністю критично мислити, що необхідно для компетентної клінічної практики. Розглядаючи особливості методик викладання, наш аналіз має на меті подолати розрив між теоретичними знаннями та їхнім практичним застосуванням, що в кінцевому підсумку сприятиме підвищенню якості медичної освіти й підготовленості випускників до викликів, які постають перед ними в умовах практичної діяльності у сфері охорони здоров'я.

Незважаючи на численні дослідження, присвячені вивченню аспектів медичної освіти й методів викладання, ще досі відчувається недостатня кількість комплексних досліджень, які б зважали на специфіку українського освітнього процесу. Наявні наукові розвідки здебільшого зосереджені на більш масштабних освітніх програмах або конкретних клінічних компетентностях і часто залишають поза увагою складний взаємозв'язок між методами викладання й подальшою

клінічною діяльністю. До того ж в комплексі наукових праць, які існують на сьогодні, нерідко не вистачає детального огляду соціокультурних чинників, які впливають на медичну освіту в Україні. Розуміння того, як культурні особливості впливають на педагогічні підходи, має вирішальне значення для адаптації методів викладання до особливих освітніх вимог українських студентів-медиків (Савицький, Куц, & Сидорова, 2022).

Результати дослідження

Аналіз ефективності методів викладання та їхнього впливу на клінічну практику студентів медичних факультетів є важливим аспектом забезпечення якості медичної освіти у вищих навчальних закладах, особливо в контексті України. Перед ними, як і перед багатьма іншими навчальними закладами в усьому світі, стоїть завдання підготовки компетентних і кваліфікованих медичних фахівців, здатних задовольнити складні потреби сучасної системи охорони здоров'я.

Методи викладання відіграють основну роль у формуванні знань, навичок і компетентностей студентів-медиків. Ефективність цих методів безпосередньо впливає на здатність студентів застосовувати теоретичні знання в реальних клінічних умовах. У сфері медичної освіти інтеграція теоретичного навчання з практичним досвідом має важливе значення для формування всебічного розуміння медичних концепцій й сприяння розвитку клінічної компетентності.

Один із головних аспектів методів викладання – це баланс між традиційними лекціями й інтерактивними, практичними заняттями. Традиційні лекції вже давно стали основою медичної освіти й забезпечують структурований формат передачі теоретичних знань. Однак дослідження показують, що суто дидактичного підходу може бути недостатньо для підготовки студентів до сучасних багатовимірних і складних викликів у сфері охорони здоров'я. Інтеграція активних стратегій навчання, як-от обговорення конкретних ситуацій, вправи на розв'язання проблем і симуляційні тренінги, продемонструвала перспективу розвитку в студентів навичок критичного мислення й більш повного розуміння медичних концепцій (Руда, Сухоставець, & Приходченко, 2023).

Також дедалі частіше в медичній освіті застосовуються технології. Цифрові платформи, віртуальні симулятори й модулі електронного навчання пропонують інноваційні способи доповнення традиційних методів навчання. Ці технології відкривають можливість для студентів-медиків працювати з інтерактивними ресурсами, що дозволяє їм самостійно навчатися й досліджувати різноманітні клінічні сценарії. Ефективність цих інструментів для підготовки студентів до клінічної практики потребує детального вивчення, якщо зважати на такі фактори, як доступність, зручність використання та їхній вплив на результати навчання (Савицький, Куц, & Сидорова, 2022).

Методи оцінювання також відіграють важливу роль у формуванні освітнього досвіду студентів-медиків. Традиційні іспити, включно з письмовими тестами й практичними завданнями, зазвичай використовуються для визначення знань і навичок студентів. Однак слід критично аналізувати відповідність між методами оцінювання й бажаними результатами навчання. Оцінювання має не лише вимірювати рівень запам'ятовування, але й виявляти навичи

застосування знань у реальних клінічних ситуаціях. Впровадження об'єктивних структурованих клінічних іспитів (ОСКІ) та інших оцінювань, що базуються на результативності, може забезпечити більш комплексну оцінку клінічних компетенцій студентів.

Розглядаючи ефективність методів викладання, необхідно зважати на думки і студентів, і викладачів. Коментарі студентів щодо актуальності, зацікавленості й зрозумілості підходів до викладання є важливими для вдосконалення стратегій навчання. Розуміння викладачами практичності й доцільності різних методів викладання сприяє постійному вдосконаленню навчальної програми (Велика, Гарвасюк, & Кропельницька, 2023).

У контексті діяльності вищих навчальних закладів України слід брати до уваги культурні й контекстуальні чинники, унікальні для країни. Погодження методів викладання відповідно до потреб охорони здоров'я й культурних особливостей України має важливе значення для підготовки медичних працівників, які б ефективно надавали медичну допомогу місцевим спільнотам.

Також сама структура навчальної програми відіграє важливу роль у формуванні ефективних методів викладання. Безперервна інтеграція теоретичних знань і практичних навичок впродовж усієї медичної освіти має важливе значення для підготовки всебічно розвинених і компетентних фахівців у галузі охорони здоров'я. Добре структурована навчальна програма має забезпечувати послідовний і цілісний навчальний процес, який дозволить студентам поглиблювати свої знання й навички під час проходження програми (Гнатюк, Монастирська, & Слабий, 2023).

Клінічні практики й стажування є важливою складовою медичної освіти, оскільки дають студентам можливість застосувати теоретичні знання в умовах реальних клінічних випадків. Дієвість цього практичного досвіду залежить від методів викладання, що застосовуються під час ротацій. Керівництво викладачів, наставництво й охоплення різноманітних історій хвороб пацієнтів сприяють збагаченню клінічного досвіду навчання. Оцінка впливу цих ротацій на прийняття клінічних рішень, комунікативні навички й загальну готовність студентів до самостійної практики є невід'ємною частиною визначення ефективності програми медичної освіти.

Безперервний професійний розвиток викладачів є ще одним важливим фактором забезпечення результативності методів викладання. Викладачі повинні бути обізнаними з досягненнями в галузі медичних знань, методологіями викладання й медичними технологіями. Надання можливостей для розвитку викладачів, проведення семінарів і спільних наукових досліджень може сприяти формуванню викладацького складу, який буде достатньо обізнаним, активним і здатним надавати високоякісну медичну освіту (Руда, Сухоставець, & Приходченко, 2023).

Оцінка методів викладання та їхнього впливу на клінічну практику не повинна обмежуватися академічним середовищем. Співпраця із закладами охорони здоров'я, регулярний зворотний зв'язок з лікарями-практиками й відстеження успіхів професійної діяльності випускників є важливими компонентами комплексного оцінювання. Моніторинг результатів діяльності

випускників у періоди післядипломного навчання, інтернатури та їхньої подальшої кар'єри дає цінну інформацію про застосування отриманої ними освіти на практиці.

Висновки

Отже, аналіз методів викладання та їхнього впливу на клінічну практику студентів медичних факультетів є багатоаспектним завданням, яке вимагає цілісного підходу. Ефективність методів викладання слід оцінювати з огляду на їхню здатність сприяти розвитку критичного мислення, практичних навичок і пацієнтоорієнтованого підходу. Постійна оцінка й адаптація стратегій викладання з урахуванням зворотного зв'язку як від студентів, так і від викладачів сприятиме постійному вдосконаленню медичної освіти у вищих навчальних закладах України, що гарантуватиме добру підготовку випускників до викликів медичної галузі, яка постійно розвивається.

Література

Велика А., Гарвасюк О. & Кропельницька Ю. (2023). Роль студентоорієнтованого навчання у підготовці майбутніх фахівців-фармацевтів у вищій школі. *Український Педагогічний журнал*, 4, 74-80.

Гнатюк М. С., Монастирська Н. Я. & Слабий О. Б. Вплив роботи студентів в екстремальних операційних на засвоєння навчального матеріалу з клінічної анатомії та оперативної хірургії. *Медична освіта*, 1, 87-91.

Руда О. Ю., Сухоставець Н. П. & Приходченко С. В. (2023). Аналіз сучасних освітніх технологій та методик навчання в медичних закладах вищої освіти України. *Академічні візії*, 17, 1 – 8.

Савицький В. Л., Куц Т. В. & Сидорова Н. М. (2022). Оцінка організації та якості дистанційного навчання лікарів в кризових ситуаціях: обґрунтування та дизайн дослідження DILEMMA. *Current Aspects of Military Medicine*, 29, 29-38.

Ткаченко О. П., Афанасьєва І. О. & Абдрахімов Р. А. (2022). Інформаційні та цифрові технології в процесі підготовки майбутніх лікарів в умовах цифровізації медицини. *Наука і техніка сьогодні*, 7 (7), 205 – 219.